Úrræðalisti Arnarbergs

2025-2026

Úrræðalisti Arnarbergs

Unnið samkvæmt lögum um samþætta þjónustu í þágu farsældarbarna 2021 nr.86 og þrepaskiptan stuðning samkvæmt menntastefnu stjórnvalda til 2030. Úrræðalistanum er skipt upp í samræmi við fimm grunnstoðir farsældar barna.

1.þrep – almenn úrræði

Á fyrsta þrepi er almennt starf (grunnþjónusta) leikskólanna sem hefur það að megin markmiði að mæta þörfum margbreytilegs barnahóps. Í því getur t.d. falist að umhverfi leikskólanna sé gert myndrænt, að dagskipulagið geri ráð fyrir daglegri málörvun, eflingu á sjálfshjálp og félagsfærni og að efniviður til leiks sé fjölbreyttur og aðgengilegur fyrir alla. Athuganir/skimanir sem gerðar eru á öllum börnum í leikskólum Hafnarfjarðar tilheyra einnig fyrsta þrepi (*Orðaskil*, *Hljóm-2* og *TRAS*).

2.þrep – snemmtæk úrræði

Á öðru þrepi er auknar forvarnir eða snemmtækur stuðningur sem er ætlaður börnum í áhættuhópi. Þar er inngripum beitt meðal smærri hópa nemenda til viðbótar við grunnþjónustu á fyrsta þrepi það gæti verið málörvunarhópar, litlar samverur, flæðilestur og fleira. Samtal í Farsældarteymi hefst.

3.þrep – einstaklingsmiðuð úrræði

Stuðningi á þriðja þrepi er ætlað að mæta börnum með umfangsmeiri stuðningsþarfir, þar sem úrræðin eru orðin enn einstaklingsmiðaðri. Á þriðja þrepi fer meiri teymisvinna af stað innan skólans og samráð fagaðila mikilvægt t.d. deildarstjóri, sérkennslustjóri og sérkennari. Ef kortlagning á þriðja þrepi bendir til þess að barn þurfi einstaklingsúrræði þá er stuðningsteymi virkjað og einstaklingsnámskrá gerð. Frekari úrræðalausnir ræddar í Farsældarteymi.

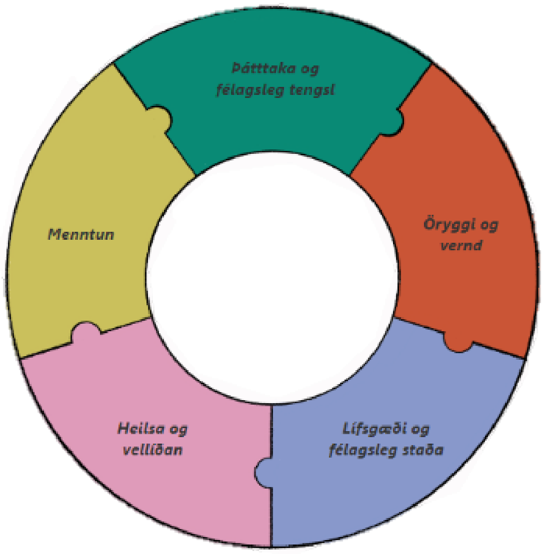

Menntun - færni og áhugi, líðan í skóla

Atriði sem gott er að hafa í huga þegar við metum stöðu barns í þessum þætti:

- hvort barni líki vel í skólanum og finnist gaman
- hvort barn upplifi sig tilheyra í skólanum
- hvort barn sýni aldurssvarandi færni
- hvort barn sýni framfarir í því sem er verið að vinna með
- hvort barn geti leitað til fullorðins í skólanum
- hvort barn njóti sín í útiveru og vettvangsferðum

Úrræði leikskóla á fyrsta stigi:

	Skimun/athugun	Úrræði	Framkvæmd
1.þrep (almenn grunnþjónusta)	• Orðaskil (2ja og 3ja ára) • TRAS (öll börn frá 2ja ára) • Hljóm-2 (elstu börnin)	• Leikur • Myndrænt dagskipulag á öllum deildum • Sjónrænar vísbendingar í ákveðnum aðstæðum • Hópstjórar • Börnum skipt í minni hópa • Málörvun í öllum aðstæðum • Daglegur lestur • Lubbi finnur málbein • Lærum og leikum með hljóðin. • Málörvunarnámskrár til foreldra og starfsfólks • Foreldrasamtöl og fræðsla	• Allt starfsfólk vinnur með málörvun í leik og starfi. • Hópstjórar hafa yfirsýn á börnin í sínum hópi ásamt deildarstjórum. • Deildarstjórar fylla út TRAS fyrir hvert barn 2x á ári. • 3 starfsmenn eru með réttindi á Hljóm-2 • Starfsfólk getur nýtt Widgit Online eða Orðaleik fyrir myndrænt skipulag og sjónrænar vísbendingar. • Sérkennslustjóri býr til aldursskiptar málörvunar-námskrár fyrir öll börn. • Deildastjórar sjá um foreldrasamtöl og fræðslu ásamt sérkennslustjórar ef þarf.
2.þrep (snemmtæk úrræði)	• Bjargir, Snemmtæk íhlutun • Smábarnalistinn • Íslenski þroskalistinn	• Málörvunarhópar • Gefðu 10 • Félagsfærni sögur • Orðabók barnsins • Boðskiptakippur • Brúarsmiðir • Samtal í Farsældarteymi	• 2 starfsmenn eru með réttindi á Smábarnalistann og Íslenska þroskalistann. • Sérkennslustjóri eða deildarstjórar vinna félagsfærni. • Leikskólastjóri, aðstoðar leikskólastjóri og sérkennslustjóri sitja í brúarteymi ásamt deildarstjóra þess barn sem fjallað er um.
3.þrep (einstaklings-miðuð úrræði)	• Smábarnalistinn • Íslenski þroskalistinn • AEPS • Gerd Strand • AAL	• Einstaklingsnámskrá • Einstaklingsþjálfun • PECS • Atferlisþjálfun • Úrræðalausnir í Farsældarteymi • Unnið eftir leiðbeiningum talmeinafræðings	• 2 starfsmenn eru með réttindi á AEPS og fylla út listann í samstarfi með þeim sem þekkir barnið best. • Sérkennslustjóri gerir einstaklingsnámsskár, í samstarfi með þeim sem þekkir barnið best, útfrá AEPS o.fl. gögnum. • Útreikningar skimunarlista eru í höndum sérkennslustjóra. • 1 starfsmaður er með þekkingu á PECS • 2 starfsmenn hafa lokið námskeiði í atferlisþjálfun.

Annað:

Snemmtæk íhlutun í hnotskurn – bók
Orðatorg - vefir.mms.is
Orðaleikur - Orðaleikur
Tal og mál - Forsíða - Tal- og málörvun
Myndaþema (nybildetema) – Myndaþema-Fjöltyngismyndaorðabók
Heilsuvera - Forsíða Heilsuveru

Úrræði sveitarfélags á öðru stigi:

Talmeinaþjónusta – ráðgjöf og greining (Bláa blaðið) fræðsla (Rauða blaðið)
Sálfræðiþjónusta – ráðgjöf og greining (Bláa blaðið) fræðsla (Rauða blaðið)
Kennslufulltrúi leikskóla – ráðgjöf og fræðsla (Rauða blaðið)
Kennslufulltrúi fjölmenningar – ráðgjöf og fræðsla (Rauða blaðið)

Þáttaka og félagsleg tengsl - virkni, samfélagsleg áhrif, skjátími, vinátta

Það sem við getum haft í huga þegar við metum stöðu barns í þessum þætti er t.d.:

- hvort barni þyki gaman að leika við vini
- hvort barn eignist auðveldlega vini
- hvort barn eigi góðan vin
- hvort barn sé virkur þátttakandi í skólastarfinu
- hvort barn upplifi sig einmana
- hvort skjátími barns sé hóflegur

Úrræði leikskóla á fyrsta stigi:

	Skimun/athugun	**Úrræði**	**Framkvæmd**
1.þrep (almenn grunnþjónusta)	TRAS (öll börn frá 2ja ára)	• Myndrænt dagskipulag á öllum deildum • Sjónrænar vísbendingar • Blær • Stig af stigi/lífsleikni (Töfrastund með elstu börnum) • Núvitund • Barnasáttmálinn • Leikur • Hópastarf • Vettvangsferðir í nærumhverfi • Foreldrasamtöl og fræðsla	• Starfsfólk deildar er til staðar í leik og samskiptum og styður við ef þarf. • Deildarstjórar fylla út TRAS fyrir hvert barn 2x á ári. • Starfsfólk nýtir Widgit Online eða Orðaleik fyrir myndrænt skipulag og sjónrænar vísbendingar. • Unnið er með Blæ í stökum stundum á deild ásamt því að flétta hann inn í daglegt starf. • Þættir barnasáttmálans fléttast inn í daglegt starf leikskólans. • Sérkennslustjóri spjallar við elstu börnin í Töfrastund 1x í viku. • Deildastjórar sjá um foreldrasamtöl og fræðslu ásamt sérkennslustjóra ef þarf.
2.þrep (snemmtæk úrræði)	AHA-skráningar	• Félagsfærnihópar • Félagsfærnisögur • Tilfinningaspjöld • Sérhæfðar bækur um tilfinningar, félagsfærni, kvíða o.fl. • Gefðu 10 • Brúarsmiðir • Samtal í Farsældarteymi	• Starfsfólk deildar býr til leikaðstæður fyrir lítinn hóp og styður við félagsleg samskipti. • Sérkennslustjóri eða annað starfsfólk setur saman einstaklingsmiðaðar félagsfærnisögur. Hægt að sækja í gagnagrunn á Teams. • Hópstjóri les reglulega félagsfærnisögur með barninu. • Gera tilfinninga- eða slökunarspjöld sýnileg á deild og ræða um þau þegar erfiðleikar koma fram. • Brúarsmiðir kallaðir til ef þarf stuðning í tengslum við menningu og fjölbreytileika.
3.þrep (einstaklings-miðuð úrræði)	AEPS AAL Gerd Strand	• Einstaklingsnámskrá • Úrræðalausnir í Farsældarteymi	• 2 starfsmenn eru með réttindi á AEPS og fylla út listann í samstarfi með þeim sem þekkir barnið best. • Sérkennslustjóri gerir einstaklingsnámsskár, í samstarfi með þeim sem þekkir barnið best, útfrá AEPS o.fl. gögnum. • Útreikningar skimunarlista eru í höndum sérkennslustjóra.

Annað:

- Týndu stelpurnar!
- ADHD samtökin
- *Hugleiðsla og slökun fyrir börn (Storytel)*
- Hjálp fyrir kvíðin börn (handbók fyrir foreldra)

Úrræði sveitarfélags á öðru stigi:

Klókir litlir krakkar (Bláa blaðið)
PMTO (Bláa blaðið)
Sálfræðiþjónusta – ráðgjöf og greining (Bláa blaðið) fræðsla (Rauða blaðið)
Kennslufulltrúi leikskóla – ráðgjöf og fræðsla (Rauða blaðið)
Kennslufulltrúi fjölmenningar – ráðgjöf og fræðsla (Rauða blaðið)
Verkefnastjóri barnvæns sveitafélags – fræðsla (Rauða blaðið)

Öryggi og vernd - ofbeldi, vanræksla, áhættuhegðun, einelti

Það sem við getum haft í huga þegar við metum stöðu barns í þessum þætti er t.d.:

- býr barn við öruggar heimilisaðstæður
- ofbeldi – heimilis, kynferðis
- lendir barnið í útistöðum í leikskólanum
- hefur barn orðið fyrir einelti

Úrræði leikskóla á fyrsta stigi:

	Skimun/athugun	Úrræði	Framkvæmd
1.þrep (almenn grunnþjónusta)	AHA-skráningar (Athugun á hegðun)	• Árvekni varðandi heimilisaðstæður • Eftirlit með líðan barna • Blær • Stig af stigi/lífsleikni (Töfrastund með elstu börnum) • Barnasáttmálinn • Ég veit - Stopp ofbeldi • Foreldrasamtöl og fræðsla	• Deildarstjóri á samtal við foreldra ef áhyggjur vakna. • Starfsfólk deildar skrifar niður ef eitthvað stingur í stúf varðandi umönnun, aðbúnað og/eða atferli barns. • Starfsfólk deildar er meðvitað um hættu á árekstrum og skrá þá á AHA- skráningarblað. Sem deildarstjóri og sérkennslustjóri rýna saman og leita lausna. • Unnið er með Blæ í stökum stundum á deild ásamt því að flétta hann inn í daglegt starf. • Þættir barnasáttmálans fléttast inn í daglegt starf leikskólans. • Sérkennslustjóri spjallar við elstu börnin í Töfrastund 1x í viku.
2.þrep (snemmtæk úrræði)		• Eineltisáætlun leikskólans • Brúarsmiðir • Foreldrasamtöl og fræðsla	• Ef aðstæður lagast ekki, boðar deildastjóri foreldra á fund, ásamt leikskólastjóra eða tengilið farsældar.
3.þrep (einstaklings-miðuð úrræði)		• Stuðningur og eftirfylgni í samtali við forsjáraðila	• Ef aðstæður lagast ekki, boðar deildastjóri foreldra á fund, ásamt leikskólastjóra eða tengilið farsældar.

Annað:

- Námskeið fyrir starfsmenn - Námskeið fyrir fagfólk | Barna- og fjölskyldustofa
- Tengslaraskanir og einhverfurófið

Úrræði sveitarfélags á öðru stigi:

Sálfræðiþjónusta – ráðgjöf og fræðsla (Rauða blaðið)
Kennslufulltrúi leikskóla – ráðgjöf og fræðsla (Rauða blaðið)
Kennslufulltrúi fjölmenningar – ráðgjöf og fræðsla (Rauða blaðið)
Verkefnastjóri barnvæns sveitafélags – fræðsla (Rauða blaðið)
Málstjóri (Bláa blaðið og beiðni um samþættingu þjónustu)
Félagsleg ráðgjöf (mínar síður - Innskráning | Hafnarfjörður)

Úrræði á þriðja stigi:

Barnaverndartilkynning

Lífsgæði og félagsleg staða - efnisleg gæði, fjölskyldulíf

Það sem við getum haft í huga þegar við metum stöðu barns í þessum þætti er t.d.:

- fjárhagur fjölskyldu
- aðstæður barns heimafyrir
- tilfinningalegur stuðningur fjölskyldu
- skilnaður foreldra – stjúpforeldrar
- einstætt foreldri
- missir (foreldri, systkini, ástvinur)

Úrræði leikskóla á fyrsta stigi:

	Skimun/athugun	Úrræði	Mannauður
1.þrep (almenn grunnþjónusta)		• Árvekni varðandi heimilisaðstæður • Eftirlit með líðan barna • Foreldrasamtöl og fræðsla	• Deildarstjóri á samtal við foreldra ef áhyggjur vakna. • Starfsfólk deildar skrifar niður ef eitthvað stingur í stúf varðandi umönnun, aðbúnað og/eða atferli barns.
2.þrep (snemmtæk úrræði)		• Foreldrasamtöl og fræðsla • Sérhæfðar barnabækur og bækur fyrir starfsfólk á skrifstofu sérkennslustjóra	• Deildarstjóri boðar forelda og tengilið farsældar á fund.
3.þrep (einstaklings-miðuð úrræði)		• Stuðningur og eftirfylgni í samtali við forsjáraðila. • Áfallaáætlun leikskólans	• Leikskólastjóri, aðstoðarleikskólastjóri og sérkennslustjóri/tengiliður farsældar eru í áfallateymi skólans

Annað:

- Sorg barna – Sorgarmiðstöð
- Samvinna eftir skilnað https://www.sesfamily.com/is/is
- Börn og sorg (Sigurður Pálsson) (bók)
- Stjúptengsl (sálfræðistofa)
- **Heilsuvera - Forsíða Heilsuveru**

Úrræði sveitarfélags á öðru stigi:

Samvinna eftir skilnað (mínar síður - Innskráning | Hafnarfjörður)
Félagsleg ráðgjöf (mínar síður - Innskráning | Hafnarfjörður)
Málstjóri (Bláa blaðið og beiðni um samþættingu þjónustu)

Úrræði á þriðja stigi:

Barnaverndartilkynning

Heilsa og vellíðan - líkamleg heilsa, andleg heilsa

Það sem við getum haft í huga þegar við metum stöðu barns í þessum þætti er t.d.:

- sýnir barn aldurssvarandi viðbrögð við mótlæti
- sjálfskaðahegðun
- upplifir barn kvíða/depurð
- er barnið glatt og ánægt
- kvartar barnið um þreytu eða verki (höfuðverk, magaverk)
- tannheilsa
- bólusetningar
- svefn

Úrræði leikskóla á fyrsta stigi:

	Skimun/athugun	Úrræði	Framkvæmd
Þrep 1 (almenn grunnþjónusta)		• Íþróttatímar • Núvitund • Börn hvött til að smakka allan mat • Börnin frædd um hollan mat • Heilsuvika • Tannverndarvika • Stig af stigi/lífsleikni (Töfrastund með elstu börnum)	• Allt starfsfólk deilda • Sérkennslustjóri sér um töfrastund með elstu börnum 1x í viku.
Þrep 2 (sértæk úrræði)	Gerd Strand	• Brúarsmiðir • Hópaþjálfun • Foreldrasamtöl og fræðsla	• Útreikningar skimunarlista eru í höndum sérkennslustjóra.
Þrep 3 (einstaklings-miðuð úrræði)	AEPS	• Unnið eftir leiðbeiningum sjúkraþjálfara eða iðjuþjálfa	• 2 starfsmenn eru með réttindi á AEPS og fylla út listann í samstarfi með þeim sem þekkir barnið best.

Annað:

- Heilsugæsluskoðanir (18m, 2,5ára,4ára skoðanir)
- Heilsuvera - Forsíða Heilsuveru
- Sjúkraþjálfari
- Storytel – Hjálp fyrir kvíðin börn

Úrræði sveitarfélags á öðru stigi:

Sálfræðiþjónusta – ráðgjöf og greining (Bláa blaðið) fræðsla (Rauða blaðið)
Klókir litlir krakkar (Bláa blaðið)
Kennslufulltrúi leikskóla – ráðgjöf og fræðsla (Rauða blaðið)

Úrræði á þriðja stigi:

Barnaverndartilkynning